

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
27 ТРАВНЯ 2020 РОКУ**

ХАРКІВ – 2020

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної студентської науково-практичної конференції 27 травня 2020 року / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 129 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 3 від 12.05. 2020 р.).

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020.

© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2020.

© Васильєва М.П., 2020.

Берсенцова А.Ю. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ У ЗЗСО: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	89
Валявська З.В. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ЩОДО ПРОЯВІВ СЕКСИЗМУ В РЕКЛАМНІЙ ПРОДУКЦІЇ.....	91
Висоцька А.К. СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....	93
Галас Т.В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	94
Голуб Д.Ю. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	96
Збаранська Д.В. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ДБСТ.....	98
Карпенко А.А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗЗСО.....	99
Кулакова А.О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ФОРМУВАННЯ УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА ПІДЛІТКІВ З НЕПОВНИХ СІМЕЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	101
Редька М.Ю. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	104
Сіденко М.Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	106
Скакун Е.Ю. ГЕНДЕРНІ ТА СЕКСИСТСЬКІ СТЕРЕОТИПИ В РЕКЛАМІ: ВИЯВЛЕННЯ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ.....	108
Скляниченко М.В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	110

знань про особливості планування сім'ї, особливості зростання дитини. Зафіксовано приріст емоційно-позитивного ставлення до сімейного образу життя, цінностей шлюбу. Визначено позитивну динаміку у сформованості умінь, навичок щодо виконання ролі майбутніх батьків, зокрема, покращилися навичок спілкування, розв'язання конфліктних ситуацій, навички раціональної організації домашніх справ, навички планування сімейного бюджету.

Отже, розроблена програма соціально-педагогічної діяльності з формування усвідомленого батьківства підлітків з неповних сімей може бути використана в роботі психологічної служби закладу загальної середньої освіти.

Редька М.Ю.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.М. Макар

Актуальність проблеми формування соціальної активності молодших школярів у закладах загальної середньої освіти обумовлена тим, що сучасне українське суспільство потребує виховання успішної людини з розвинутими лідерськими, діловими якостями, підготовленої для самореалізації в сучасному світі, яка адекватно реагуватиме на зміни, що в ньому відбуваються, а також постійно самовдосконалюватиметься.

У вітчизняній науці теоретичні і практичні аспекти формування соціальної активності молодших школярів у закладах загальної середньої освіти досліджувались у різних галузях знань, зокрема педагогіці, психології, соціальній педагогіці тощо.

У соціально-педагогічній науці проблему формування соціальної активності молодших школярів активно досліджують В. Бочарова, М. Галагузова, А. Мудрик, Г. Овчарова, В. Торохтій, В. Фокін.

Практичні аспекти формування соціальної активності молодших школярів розглядались в роботах Л. Артемової, З. Борисової, Л. Виготського та ін.

Щодо молодших школярів, чия особистість ще не є сформованою, завдання формування й розвитку соціальної активності набуває особливої гостроти та актуальності.

Отже, здійснений науковий пошук свідчить, що найважливішими умовами формування соціальної активності молодших школярів є: спільна діяльність колективу класу, об'єднана загальною метою, демократичний стиль керівництва в колективі, розвиток гуманістичних відносин між учнями, навчання молодших школярів організаторським здібностям.

Наше дослідження включає такі складові структури соціальної активності молодших школярів: когнітивний компонент, який включає уявлення про соціальні цінності, про реалізацію соціально-значущої діяльності, про соціальні

норми поведінки; мотиваційно-ціннісний, який включає такі елементи, як переконання, цінності особистості, які виконують функцію мотивації, емоційне ставлення до себе, як джерела власного розвитку, комплекс потреб особистості, таких як спілкування, самореалізація; діяльнісний компонент, який включає уміння й навички, що необхідні для здійснення соціально значущої діяльності, а також участь особистості в соціально значущій діяльності; особистісний компонент, який складається з якостей особистості, що виявляються у цілеспрямованості, самостійності, допитливості, активності, ініціативності та відповідальності.

У зв'язку з цим, під комплексною програмою соціально-педагогічної діяльності з формування соціальної активності молодших школярів у закладах загальної середньої освіти у нашому дослідженні розуміємо систему дій, що реалізується різними суб'єктами - представниками громадських організацій, практичним психологом, класним керівником, адміністрацією навчального закладу, батьками і соціальним педагогом на діагностично-мотиваційному, діяльнісному та контрольно-рефлексивному етапах.

Метою діагностичного етапу є: виявлення рівня складових структури соціальної активності молодших школярів.

Діяльнісний етап спрямовано на залучення молодших школярів до різних видів діяльності, що сприяють їхньому позитивному розвитку.

Контрольно-рефлексивний етап передбачає: сприяння розвитку процесів творчої рефлексії молодших школярів, а також здійснення контролю якості оволодіння кожним учнем знаннями, нормами і цінностями. На даному етапі була організована рефлексія. Контрольно-рефлексивний етап реалізації комплексної програми спрямований на осмислення проведеної соціально-педагогічної, психологічної, методичної роботи з формування соціальної активності молодших школярів у закладах загальної середньої освіти, а також на оцінку ефективності роботи і корекцію робочих планів.

Відзначимо також, що комплексна програма передбачає здійснення роботи з дітьми та їх батьками, а також педагогічним колективом закладу. Так, робота з учнями включає в себе заходи, спрямовані на розвиток соціальної активності особистості, яка відбувається в процесі спільної діяльності і спілкування в певних психолого-педагогічних умовах, зокрема: «Акт добровільців», акція «Сім кольорів веселки - сім корисних справ», ділові й рольові вправи «Як би я був мером...», конкурс «Юний дипломат», гра-ситуація на тему «Сучасні соціальні проблеми», гра «Ставлення до природи».

Також, нами було організовано заходи, спрямовані на інтеграцію діяльності батьків й учнів. Предмет, тему, методику проведення різних заходів учні, батьки і вчителі визначають спільно (сумісні свята, підготовка концертів, вистав, перегляд й обговорення фільмів, змагання).

Впровадження розробленої нами комплексної програми соціально-педагогічної діяльності з формування соціальної активності молодших школярів у закладах загальної середньої освіти у навчальний процес Харківської гімназії № 43 засвідчив її позитивний вплив на рівень соціальної

активності учнів четвертих класів, їхні уміння й навички, які необхідні для здійснення соціально-значущої діяльності, зокрема: сформованість системи соціальних знань, оцінок і переживань, соціально-вольових прагнень і вчинків дитини; потреби в самореалізації у соціально-значущій діяльності; активності у різних видах громадської діяльності; соціальної відповідальності, що підтверджує ефективність розробленої програми й доцільність її застосування з метою створення якнайсприятливіших умов для позитивного розвитку особистості учня, його когнітивної, мотиваційно-ціннісної, особистісної та діяльнісної сфер, засвоєння і відтворення індивідом соціального досвіду, а також комфортного гармонійного входження людини до життя суспільства.

Сіденко М.Ю.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Ю.С. Ібрагім

Актуальність організації дозвілля дітей та молоді як соціально-педагогічної проблеми спричинена зростанням соціальної напруженості у суспільстві, станом демографічної ситуації у країні, збільшенням кількості сімей групи ризику, поширенням асоціальної поведінки, різних видів залежностей, загостренням кризових явищ у духовному житті сім'ї та предстала як суспільно усвідомлена необхідність.

Теоретичне та практичне обґрунтування організації дозвілля дітей та молоді базується на результатах наукових досліджень сучасних фахівців соціальної сфери, зокрема: специфіка та зміст молодіжного дозвілля (І.В. Белецька), структура й організаційні особливості дозвіллевої діяльності молоді (В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк), соціально-педагогічна організація дозвілля учнівської молоді (Р.Н. Азарова), специфіка дозвіллевої роботи з молоддю (І.В. Петрова), теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля (В.В. Кірсанов), форми й методи організації дозвілля молоді (І.В. Белецька, Т.С. Гаміна, С.Я. Харченко, Л.Шелестова, Н.Ярка), соціальна значущість культурно-дозвіллевих установ в організації вільного часу молоді (І.В. Белецька, І.В. Петрова).

Державний стан організації дозвілля дітей та молоді потребує необхідності збагачення змісту діяльності установ культури, пошуку ефективних прийомів та методів її здійснення, упровадження сучасних дозвіллевих технологій. Головним суспільним завданням у забезпеченні дозвілля дітей та молоді є розвиток соціальної активності і творчого потенціалу особистості, організація різноманітних форм дозвілля і відпочинку, створення умов повноцінної самореалізації особистості.

На сьогоднішній день багатофункціональні центри відпочинку та творчості створюють умови для організації відпочинку, змістовного дозвілля,